

Północny tandem. Współpraca obronna Szwecji i Finlandii

Piotr Szymański

W odpowiedzi na zmianę środowiska bezpieczeństwa po 2014 roku bezaliansowe Szwecja i Finlandia rozwijają stosunki wojskowe z NATO i USA oraz zacieśniają dwustronną współpracę obronną. Choć bilateralny sojusz jest mało prawdopodobny, oba państwa sygnalizują, że w razie konfliktu w regionie nordycko-bałtyckim agresor musi się liczyć z ich współdziałaniem i współpracą z Sojuszem Północnoatlantyckim. Demonstracją interoperacyjności szwedzkich i fińskich sił zbrojnych są odbywające się w marcu br. ćwiczenia Northern Wind 2019, których scenariusz zakłada obronę północnej Szwecji. Efekt militarnej synergii Szwecji i Finlandii jest jednak ograniczony przez różnice w modelach sił zbrojnych, ich wieloletnie niedofinansowanie i redukcje personelu.

Współpraca wojskowa a polityki obronne Szwecji i Finlandii

Wojna rosyjsko-ukraińska, wzrost potencjału militarnego Rosji oraz zwiększenie obecności wojskowej NATO i USA w regionie nordycko-bałtyckim doprowadziły do przewartościowań w politykach bezpieczeństwa bezaliansowych Szwecji i Finlandii. Szwecja – wcześniej koncentrująca się na zagrożeniach globalnych – zaczęła przywiązywać większą wagę do bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego i odbudowywać zdolności do obrony własnego terytorium. Tymczasem Finlandia, tradycyjnie skupiona na utrzymaniu zdolności do samodzielnej obrony, otworzyła się na możliwość udzielania i otrzymywania pomocy wojskowej. Wprawdzie ani Szwecja, ani Finlandia nie podjęły starań na rzecz członkostwa w NATO, ale wzmocniły współpracę wojskową z Sojuszem i jego kluczowymi z punktu widzenia obrony północnej flankami członkami – przede wszystkim z USA, a w dalszej kolejności z Wielką Brytanią. Uzupełnieniem tych działań było przyjęcie bardziej ambitnego programu szwedzko-fińskiej współpracy obronnej.

W maju 2014 roku oba państwa ogłosiły *Plan działań na rzecz pogłębienia współpracy obronnej* – ramowy dokument zapowiadający rozwój współpracy wszystkich rodzajów sił zbrojnych i resortów obrony¹. *Końcowy raport w sprawie pogłębienia współpracy obronnej* przygotowany rok później wyróżnił sześć kluczowych obszarów wspólnych działań². Są to: współpraca marynarek wojennych, sił powietrznych, wojsk lądowych, logistyczno-materiałowa, międzynarodowa (wspólny udział w operacjach zarządzania kryzysowego i siłach wielonarodowych) oraz w zakresie zapewnienia bezpiecznej komunikacji między siłami zbrojnymi i resortami obrony. Politycznym dokumentem stanowiącym podstawę dwustronnej współpracy obronnej, obejmującej czas pokoju, kryzysu i wojny, jest ramowe

¹ *Action Plan for Deepened Defence Cooperation, Ministry of Defence of Finland*, maj 2014, https://www.defmin.fi/files/2833/ACTION_PLAN_FOR_DEEPEMED_DEFENCE_COOPERATION_BETWEEN_SWEDEN_AND_FINLAND.pdf

² *Final reports on deepened defence cooperation between Finland and Sweden*, Ministry of Defence of Sweden, maj 2015, <https://www.government.se/49baf3/globalassets/government/dokument/forsvarsdepartementet/final-reports-on-deepened-defence-cooperation-between-finland-och-sweden.pdf>

memorandum z lipca 2018 roku³. Memorandum nie zakłada żadnych ograniczeń w rozwijaniu kooperacji wojskowej, ale nie zawiera też formalnego zobowiązania sojuszniczego. Do dotychczasowych obszarów współpracy dwustronnej dodane zostały wsparcie wojsk sojuszniczych przez państwo-gospodarza (HNS), zwalczanie broni masowego rażenia i zagrożeń hybrydowych oraz komunikacja strategiczna.

Przesłanki militarnego zbliżenia Szwecji i Finlandii

Obok niekorzystnych zmian w środowisku bezpieczeństwa, związanych z napięciami na linii Rosja–NATO, katalizatorami rozwoju szwedzko-fińskiej kooperacji obronnej są wspólne interesy polityczne, wojskowe i gospodarcze obu państw.

Zacieśnianiu więzów obronnych Szwecji i Finlandii sprzyjają wspólne interesy polityczne, militarne i gospodarcze obu państw.

Przesłanki polityczne: Dla Szwecji i Finlandii rozwój dwustronnej współpracy obronnej jest wygodny politycznie, gdyż nie budzi takich kontrowersji parlamentarnych i społecznych jak kooperacja wojskowa z NATO czy USA. Zacieśnianie więzów obronnych z bezaliansowym partnerem nie wymaga bowiem zasadniczej rewizji dotychczasowej polityki bezpieczeństwa, której fundamentem jest pozostawanie poza sojuszami militarnymi. Budowanie wspólnych zdolności wojskowych i rozwijanie współpracy międzynarodowej jest też częściowo traktowane (szczególnie w Szwecji) jako kompensacja zbyt

małych wydatków obronnych⁴. Ponadto coraz bliższa szwedzko-fińska współpraca przynosi korzyści w postaci zainteresowania Waszyngtonu trójstronną kooperacją, co pokazuje deklaracja o współpracy obronnej USA, Szwecji i Finlandii z maja 2018 roku⁵. Trójstronny format i przykład rozszerzania szwedzko-amerykańskich relacji wojskowych przez lewicowy rząd w Sztokholmie sprzyja „oswajaniu” współpracy militarnej z USA wśród fińskiej centrolewicy, dla której nadal ważne jest dziedzictwo zimnowojennej polityki pozostawania poza rywalizacją mocarstw i niechęć do zadrażniania stosunków z Rosją.

Przesłanki wojskowe: Najprawdopodobniej w przypadku konfliktu w regionie Morza Bałtyckiego aktywność operacyjna szwedzkich sił zbrojnych koncentrowałaby się w najgłębiej zaludnionej południowej części kraju. Jest ona kluczowa dla utrzymania strategicznych punktów (np. Gotlandii), możliwości przyjęcia sił NATO oraz tranzytu natowskiej pomocy dla państw bałtyckich⁶. W takim scenariuszu Szwecja nie dysponowałaby siłami niezbędnymi do obrony północnej części kraju, a tym bardziej do wysuniętych działań obronnych w państwach bałtyckich lub Finlandii. Stąd znaczenie zabezpieczającej północną flankę Finlandii i zainteresowanie dwustronną współpracą wojskową ze strony Szwecji⁷. Według przyjętej w 2015 roku szwedzkiej strategii obronnej (2016–2020), zacieśnianie współpracy z Finlandią ma newralgiczne znaczenie, ma prowadzić do wspólnego planowania operacyjnego i przygotowań do obrony terytorium obu państw⁸.

³ *Memorandum of Understanding between The Government of The Republic of Finland and The Government of The Kingdom of Sweden on Defence Cooperation*, Ministry of Defence of Sweden, lipiec 2018, www.government.se/49fcef/globalassets/government/dokument/forsvarsdepartementet/2018/mou-finnish-swedish-defence-cooperation-20180625-signerad.pdf

⁴ J. Gotkowska, *Szwedzko-fiński sojusz wojskowy?*, „Analiza OSW”, 14.05.2014, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2014-05-14/szwedzko-finski-sojusz-wojskowy>

⁵ *Trilateral Statement of Intent*, Ministry of Defence of Finland, maj 2018, https://www.defmin.fi/files/4231/Trilateral_Statement_of_Intent.pdf

⁶ K. Neretnieks, *NATO and Scandinavian Strategic Interdependence*, „Karlis N”, 4.10.2018, <http://karlisn.blogspot.com/2018/10/nato-and-scandinavian-strategic.html?spref=tw>

⁷ Mimo że punktem ciężkości fińskiej operacji obronnej byłaby – tak jak w Szwecji – Finlandia południowa.

⁸ *Sweden's Defence Policy 2016 to 2020*, Ministry of Defence of Sweden, 1.06.2015, https://www.government.se/globalassets/government/dokument/forsvarsdepartementet/sweden_defence_policy_2016_to_2020

Z kolei z perspektywy Helsinek oba państwa tworzą wspólną przestrzeń strategiczną, dlatego też Szwecja jest pierwszoplanowym partnerem w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa Finlandii⁹. Finlandia nie przewiduje ograniczeń we współpracy obronnej ze Szwecją i chce, by stopniowa koordynacja polityk obronnych i wysoki poziom interoperacyjności sił zbrojnych w czasie pokoju w przyszłości przełożyły się na powstanie wspólnego planu operacyjnego na czas wojny. W przypadku konfliktu z Rosją Szwecja mogłaby odegrać ważną rolę w fińskich działaniach obronnych (współdziałanie sił zbrojnych, dostawy materiałowo-surowcowe, zagwarantowanie ewentualnego tranzytu pomocy wojskowej z innych państw).

Oba państwa tworzą wspólną przestrzeń strategiczną, a w razie konfliktu z Rosją Szwecja mogłaby odegrać ważną rolę w fińskich działaniach obronnych.

Wynika to z położenia geograficznego Szwecji, lokującego ją w centrum każdego potencjalnego konfliktu w regionie Morza Bałtyckiego, również w charakterze logistyczno-militarnego węzła natowskiej operacji. Współdziałanie ze Szwecją to także większa zdolność do obrony zneutralizowanych i zdemilitaryzowanych Wysp Alandzkich.

Przesłanki gospodarcze: Rozwijanie dwustronnej współpracy obronnej ma również generować oszczędności budżetowe poprzez wspólne zaangażowanie międzynarodowe, łączenie zdolności militarnych oraz zakupy uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Kooperacja poszczególnych rodzajów sił zbrojnych ma umożliwić udział wspólnych oddziałów w ope-

racjach zarządzania kryzysowego – np. szwedzko-fińskiej grupy morskiej, brygady wojsk lądowych, jednostki śmigłowców NH90 czy wojsk logistycznych. Zacieśnianie szwedzko-fińskiej współpracy obronnej leży w interesie silnego przemysłu obronnego Szwecji – ważnego dostawcy uzbrojenia i sprzętu dla fińskich sił zbrojnych. Po 2000 roku Finlandia pozyskała od Szwecji m.in. bojowe wozy piechoty (zakup 102 szwedzkich CV9030 z 50% offsetem), transportery opancerzone, pociski przeciwokrętowe, przeciwlotnicze i przeciwpancerne, działa okrętowe oraz radary¹⁰. Finlandia podchodzi jednak z ostrożnością do wspólnych projektów modernizacyjnych, obawiając się dominacji szwedzkich firm i chcąc chronić własny sektor zbrojeniowy (produkujący głównie na potrzeby wojsk lądowych). Negatywne doświadczenie przyniosła też rezygnacja Szwecji z zakupu rozwijanego wspólnie programu moździerzy AMOS (Patria i Hägglunds). Obecnie wspólnym szwedzko-fińskim projektem jest rozwój i zakup lekkich torped do zwalczania okrętów podwodnych – Torpedsystem 47 (wejdą na wyposażenie nowych fińskich okrętów)¹¹.

W powietrzu, na morzu i lądzie: współpraca sił zbrojnych

Po 2014 roku Szwecja i Finlandia koncentrowały się przede wszystkim na zapewnieniu pełnej interoperacyjności sił powietrznych i morskich¹². Współpraca obejmuje zaawansowany program ćwiczeń, możliwość wzajemnego

⁹ *Government Report on Finnish Foreign and Security Policy*, Prime Minister's Office Publications, 2016, <https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/1986338/VNKJ092016+en.pdf/b33c3703-29f4-4cce-a910-b05e-32b676b9>; *Government's Defence Report*, Ministry of Defence of Finland, 2017, https://www.defmin.fi/files/3688/J07_2017_Governments_Defence_Report_Eng_PLM_160217.pdf

¹⁰ W odwrotnym kierunku powędrowało 280 transportów opancerzonych Patria AMV i Pasi (100% offsetu). V. Suominen, *Driving Forces Influencing Debate on Intensified Finnish-Swedish Defence Cooperation*, Swedish National Defence College, 2014, <http://fhs.diva-portal.org/smash/get/diva2:720415/FULLTEXT01.pdf>

¹¹ R. Häggblom, *Torped 47 – Steel fishes back into Finnish service*, „Corporal Frisk”, 1.05.2018, <https://corporal-frisk.com/2018/05/01/torped-47-steel-fishes-back-into-finnish-service/>

¹² Bliska współpraca marynarek wojennych obu państw ma najdłuższą tradycję ze wszystkich rodzajów sił zbrojnych, sięgając lat 90. Ch. Salenius-Pasternak, *Deeper defence cooperation: Finland and Sweden together again?*, FIIA, 3.12.2017, <https://storage.googleapis.com/upi-live/2017/01/bp163.pdf>

wykorzystania baz oraz osiągnięcie zdolności do współdziałania w ramach jednego oddziału i przekazywania dowodzenia. Celem marynarek wojennych obu państw jest utworzenie wspólnej morskiej grupy zadaniowej (SFNTG).

Scenariusze szwedzko-fińskich ćwiczeń wojskowych coraz częściej koncentrują się na wspólnych działaniach obronnych.

Natomiast siły powietrzne mają osiągnąć poziom interoperacyjności umożliwiający prowadzenie wspólnych operacji o pełnym spektrum zdolności (zapewnianie przewagi powietrznej, wsparcie innych rodzajów sił zbrojnych). W latach 2018–2019 zwiększyła się także kooperacja wojsk lądowych, pozostająca dotychczas na dalszym planie. Koncentruje się ona na wypracowaniu koncepcji wspólnej brygady i rozszerzonym programie ćwiczeń. Choć współpraca militarna nadal nie ma oparcia we wspólnych planach na czas wojny, to szwedzko-fińskie ćwiczenia wojskowe coraz częściej odchodzą od scenariuszy zarządzania kryzysowego na rzecz symulowania wspólnych działań obronnych w konflikcie o wysokiej intensywności.

Siły powietrzne. Transgraniczne ćwiczenia sił powietrznych Szwecji, Finlandii i Norwegii w ramach współpracy nordyckiej odbywają się niemal cotygodniowo (Cross Border Training)¹³. Kilka razy w roku rozszerzane są też o udział USA. Równolegle Szwecja i Finlandia realizują dwustronny program ćwiczeń (FISE). Od 2016 roku myśliwce obu państw uczestniczą także w swoich największych narodowych ćwiczeniach sił powietrznych – Ruska w Finlandii i Flygvapenövning w Szwecji. Coraz częściej fińskie maszyny operują z baz na terytorium Szwecji i *vice versa*, włączając rezerwowe bazy i drogowe odcinki lotniskowe. Początkowo w ćwiczeniach myśliwce obu państw symulowały

działania przeciwko sobie, jednak od 2017 roku ćwiczą też wspólne operacje obronne¹⁴.

Marynarki wojenne. Wspólna morska grupa zadaniowa (SFNTG) osiągnęła wstępną gotowość operacyjną w 2017 roku i w najbliższych latach planowana jest jej regularna aktywność patrolowa¹⁵. Przykładowa kompozycja SFNTG to element sztabowy i okręty, np. szwedzka korweta rakietowa Visby i fiński kuter rakietowy Hamina, niszczyciele i stawiacze min, kutry transportowe i jednostki wsparcia. Od 2015 roku w ramach realizacji koncepcji SFNTG marynarki wojenne obu państw odbywają coroczne ćwiczenia dwustronne (SWEFINEX/FINSWEEEX). SFNTG bierze też udział w wielonarodowych manewrach na Morzu Bałtyckim (Baltops, Northern Coast i Aurora). W scenariuszach wspólnych ćwiczeń na znaczeniu zyskało zwalczanie okrętów podwodnych, gdyż w latach 2014–2015 oba państwa doświadczyły incydentów z obcą aktywnością podwodną w swoich wodach terytorialnych. Szwecja – w przeciwieństwie do Finlandii – posiada okręty podwodne, co zwiększa atrakcyjność tego typu ćwiczeń dla strony fińskiej¹⁶. Ponadto konieczność rozwijania zdolności do działań na wyspach wód archipelagowych (typowe dla obu państw wybrzeże szkieletowe) jest bodźcem do współpracy formacji piechoty morskiej (Amfibieregementet i Uudenmaan prikaati) w ramach SFATU.

¹³ *International Activities Develop Air Force Capability*, Finnish Air Force, <https://ilmavoimat.fi/en/international-cooperation>

¹⁴ *Ruska 17 and Baana 17 exercises taking place in October*, Finnish Air Force, 22.09.2017, http://ilmavoimat.fi/en/article/-/asset_publisher/ilmaoperaatioharjoi-tus-ruska-17-ja-lentotoimintaharjoitus-baana-17-jarjes-tetaan-lokakuussa; Finnish Defence Forces, *Finnish Air Force to Take Part in Sweden's Flygvapenövning 18*, 14.05.2018, https://puolustusvoimat.fi/en/article/-/asset_publisher/1951206/ilmavoimat-mukana-ruotsin-flygvapenovning-18-ilmaoperaatioharjoituksessa

¹⁵ J. Adamsson, *From one exercise to the next*, Swedish Armed Forces, 22.09.2017, <https://www.forsvarsmakten.se/en/news/2017/09/from-one-exercise-to-the-next/>; Finnish Defence Forces, *Finland and Sweden to participate in joint naval exercise*, 25.04.2016, https://puolustusvoimat.fi/en/article/-/asset_publisher/1951215/ruotsalais-suomalaisen-merellisen-taisteluosaston-alu-ysyksikot-yhteisharjoitukseen

¹⁶ Ćwiczenia marynarek obejmują też strzelania artyleryjskie, desanty morskie i zwalczanie min morskich. Współpraca to również monitorowanie obszarów morskich (Sea Surveillance Cooperation).

Wojska lądowe. Współpraca sił lądowych miała dotychczas mniejsze znaczenie. Jej rozwój blokowały odmienne priorytety – udział w operacjach zarządzania kryzysowego w Szwecji i szkolenie poborowych w Finlandii. Dlatego po 2014 roku kooperacja wojsk lądowych, sprofilowana pod kątem obrony terytorium, budowana jest *de facto* od podstaw¹⁷.

Szwedzkie ćwiczenia Northern Wind 2019 podnoszą rangę i skalę współpracy wojsk lądowych Szwecji i Finlandii.

Odbывała się ona na niewielką skalę, głównie między wysuniętymi na północ związkami taktycznymi (szwedzkim regimentem Norrbotten i fińskimi brygadami Jääkäriprikaati i Kainuun prikaati), gdzie współdziałanie w razie konfliktu byłoby najkorzystniejsze. Współpraca sił lądowych nabrała tempa od ubiegłorocznych natowskich manewrów Trident Juncture w Norwegii, kiedy fiński pododdział pierwszy raz ćwiczył w ramach szwedzkiej brygady¹⁸. Kolejnym krokiem, podnoszącym rangę i skalę współpracy obu armii, są szwedzkie ćwiczenia Northern Wind 2019, realizowane w marcu. W ich trakcie fińska batalionowa grupa bojowa z komponentem pancernym (1,5 tys. żołnierzy i 500 pojazdów) wchodzi w skład szwedzkiej brygady, ćwiczącej z siłami USA, Wielkiej Brytanii i Norwegii¹⁹. Od 2016 roku elementem współpracy wojsk lądowych są też wspólne ćwiczenia

¹⁷ J. Sundström, *Finnish soldiers exercising in Boden, Swedish Armed Forces*, 30.11.2015, <https://www.forsvarsmakten.se/en/news/2015/11/finnish-soldiers-exercising-in-boden/>; *The cooperation between the Finnish and Swedish Armies progresses*, Finnish Army, 22.06.2016, https://maavoimat.fi/en/article/-/asset_publisher/suomen-ja-ruotsin-maavoimien-valinen-yhteisty-kehitty

¹⁸ M. Nilsson, *Svenskt-finskt samarbete i Norge*, Szwedzkie Siły Zbrojne, 29.10.2018, <https://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2018/10/svenskt-finskt-samarbete-i-norge>

¹⁹ *Northern Wind: Swedish Army Exercise 2019*, Swedish Armed Forces, <https://www.forsvarsmakten.se/en/activities/exercises/northern-wind/>; *Exercise Northern Wind 2019 in Northern Sweden*, Finnish Army, <https://maavoimat.fi/en/northernwind19-en>

batalionów piechoty do walki w terenie zurbanizowanym, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo stolic.

Pozostałe obszary. Obok kooperacji poszczególnych rodzajów sił zbrojnych szwedzko-fińska współpraca obronna obejmuje też bliskie kontakty na szczeblu ministerstw obrony i sztabowo-dowódczym (coroczne rozmowy szefów sztabów wojsk lądowych i logistycznych). Oba państwa budują wzajemne zaufanie poprzez program wymiany urzędników i personelu wojskowego. Inwestują też w bezpieczną komunikację między resortami obrony i siłami zbrojnymi (przepływ informacji niejawnych, lepsza świadomość sytuacyjna) i współpracę w zakresie cyberbezpieczeństwa.

W stronę związku obronnego?

Jeśli nie nastąpią dalsze negatywne zmiany w środowisku bezpieczeństwa obu państw, np. w postaci dekompozycji NATO czy militarnego wycofania się USA z północnej i wschodniej flanki lub erozji integracji europejskiej, nie należy spodziewać się poważnej debaty na temat dwustronnego sojuszu obronnego²⁰. W najbliższych latach Szwecja i Finlandia we współpracy dwustronnej będą koncentrować się więc na zapewnieniu wysokiego poziomu interoperacyjności wszystkich rodzajów sił zbrojnych, budowaniu wspólnej świadomości sytuacyjnej oraz koordynacji polityk obronnych i planowania na czas wojny. Te „specjalne relacje” będą ważnym elementem komunikacji strategicznej obu państw. Z jednej strony ich otwartość na współpracę wojskową z NATO i USA, m.in. w postaci wspólnych ćwiczeń, świadczy o gotowości do współdziałania z Sojuszem w wypadku konfliktu w regionie. Z drugiej strony Sztokholm i Helsinki chcą, by w Moskwie ścisła

²⁰ Oba państwa nie potrzebują dodatkowej rękojmi wspólnych działań w przypadku konfliktu. Już teraz mogą powołać się na szwedzką deklarację solidarności, unijną klauzulę wzajemnej obrony czy na prawne możliwości udzielania i przyjmowania pomocy militarnej przez Finlandię.

dwustronna współpraca militarna była postrzegana jako nieformalny sojusz, sygnalizujący wolę i zdolność do podjęcia wspólnych działań obronnych.

Okazją do weryfikacji postępów w dwustronnej współpracy obronnej i wytyczenia nowych celów będą fińskie ćwiczenia obrony kraju zaplanowane na 2021 rok (wzorowane na szwedzkich ćwiczeniach Aurora 17). Pokażą one, jakie siły i na jakich kierunkach Sztokholm byłby w stanie zaangażować w operację obrony Fin-

landii. W tym samym roku Finlandia podejmie decyzję w sprawie zakupu nowych myśliwców, na które planuje przeznaczyć do 10 mld euro. Szwecja oferuje myśliwiec JAS 39 Gripen w wersji E i z pewnością będzie wykorzystywać argumenty ekonomiczne i wojskowe do lobbowania za ofertą SAAB (m.in. interoperacyjność, przygotowanie szwedzkich baz do obsługi Gripenów, dostosowanie maszyn do warunków regionu nordycko-bałtyckiego, możliwość szybkich napraw).

ANEKS

Siły zbrojne Szwecji i Finlandii

Państwo	Szwecja	Finlandia
Wydatki obronne mld USD (proc. PKB)	5,470 (1,0%)	3,516 (1,4%)
Żołnierze zawodowi	14 800	8 000
Poborowi (rocznie)	4 000	20 000 – 25 000
Rozwinięcie mobilizacyjne	25 000	280 000
Czołgi	129	180
Bojowe wozy piechoty	354	212
Wyrzutnie rakiet	-	75
Działa i haubice	8	775
Naziemna obrona powietrzna	8 (krótki zasięg)	24 (krótki zasięg)
Większe okręty patrolowe	9	4
Okręty podwodne	5	-
Śmigłowce	53	27
Myśliwce	97	62

Źródło: Opracowane na podstawie *SIPRI Military Expenditure Database*, <https://www.sipri.org/databases/milex>, stron internetowych Sił Zbrojnych Szwecji i Finlandii, <http://puolustusvoimat.fi/en/exchange-of-information>, <https://www.forsvarsmakten.se> oraz *The Military Balance 2018*, IISS, Londyn 2018.

REDAKCJA MERYTORYCZNA: Mateusz Gniazdowski,

Justyna Gotkowska

REDAKCJA: Anna Łabuszewska, Katarzyna Kazimierska

SKŁAD: Bohdan Wędrychowski

Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia

ul. Koszykowa 6a, 00-564 Warszawa

tel.: +48 | 22 | 525 80 00,

fax: +48 | 22 | 525 80 40

Opinie wyrażone przez autorów analiz nie przedstawiają oficjalnego stanowiska władz RP

Zapraszamy na naszą stronę: www.osw.waw.pl